

רע"פ 5353/17 - דגו טפרה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 5353/17

כבוד השופט א' שהם
דגו טפרה

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט
המחוזי ירושלים, מיום 23.05.2017, בעפ"ג
16037-01-17, שניתן על ידי כב' השופטים: ר' כרמל;
כ' מוסק; ש' רנר

בשם המבקש: עו"ד מאיה ברקאי

החלטה

- לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטים: ר' כרמל; כ' מוסק; ש' רנר), בעפ"ג 16037-01-17, מיום 23.05.2017. בגדרו של פסק הדין, התקבל ערעורה של המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופטת ח' מרים לומפ), בת"פ 39312-12-15, מיום 23.11.2016.
- בד בבד עם הבקשה לרשות ערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש. בהחלטתי מיום 3.07.2017, הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר, עד אשר תוכרע הבקשה לרשות ערעור.

רקע והליכים קודמים

3. נגד המבקש, הוגש כתב אישום מתוקן לבית משפט השלום בירושלים, אשר ייחס לו ביצוע העבירות הבאות: תיווך בסם מסוכן, לפי סעיף 14 בצירוף סעיף 19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1971 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים) (שתי עבירות); וסחר בסם מסוכן, לפי סעיף 13 בצירוף סעיף 19א לפקודת הסמים המסוכנים.

4. מעובדות כתב האישום עולה, כי ביום 21.06.2015, בעיר לוד, תיווך המבקש עבור השוטר ניסים קטונב (להלן: השוטר), רכישת סם מסוג קוקאין במשקל 1.1592 גרם נטו, תמורת סכום של 1,500 ₪. ביום 24.04.2015, בעיר ירושלים, מכר המבקש לשוטר סם מסוג קוקאין במשקל 2.0174 גרם נטו, תמורת סכום של 2,500 ₪. בהמשך לכך, ביום 27.07.2015, בעיר ירושלים, תיווך המבקש, בין השוטר לאחר, לצורך רכישת סם מסוג קוקאין, במשקל 4.5440 גרם נטו, תמורת סכום של 4,000 ₪.

5. המבקש הופנה על ידי בית משפט השלום אל שירות המבחן, לשם הכנת תסקיר בעניינו. בתסקיר נאמר, כי המבקש ביצע את העבירות המיוחסות לו בשל הרווח הכספי הנלווה להן, תוך העלמת עין מן המשמעות השלילית הכרוכה במעשים. עוד נאמר בתסקיר, כי המבקש פעל מתוך "עמדה הישרדותית, וחוסר שיקול דעת ביחס להשלכות, תוך שימוש ברציונליזציה המצמצמת אחריותו האישית". בהתייחס לגורמי הסיכוי לשיקום, נאמר בתסקיר, כי המבקש עושה מאמצים לפרנס את משפחתו; הוא בעל ערכים נורמטיביים; לוקח אחריות על ביצוע העבירה; מביע חרטה על המעשים; ובעל עבר פלילי נקי. לצד זאת, צוין בתסקיר, כי נוכח עברו המטלטל, המבקש פועל "מתוך עמדה הישרדותית ובניסיון לחוש תחושת ערך ומשמעות". על יסוד האמור, ובכדי לסייע בשיקום מצבו הכלכלי של המבקש ושמירה על יציבות בתחום זה, המליץ שירות המבחן ליתן בעניינו של המבקש צו שירות לתועלת הציבור, בהיקף של 250 שעות. לבקשת בית משפט השלום, הוכן תסקיר משלים, המתייחס לצורך במתן צו מבחן בעניינו של המבקש; ולהליך הטיפולי אותו עבר המבקש במסגרת צו הפיקוח שניתן בתיק המעצר. בתסקיר המשלים נאמר, כי המבקש הביע נכונות ופתיחות לבחון את עצמו ואת הרקע לביצוע העבירות; והוא לוקח אחריות על אופן התנהלותו, ומביע נכונות לעבור טיפול פרטני, בכדי להבין את בחירותיו בחיים. לאור האמור, המליץ שירות המבחן בשנית, להטיל על המבקש צו שירות לתועלת הציבור, בהיקף נרחב יותר של 400 שעות. כמו כן, המליץ שירות המבחן ליתן בעניינו של המבקש צו מבחן למשך שנה, במהלכה יגיע המבקש לשיחות פרטניות במסגרת השירות.

בית משפט השלום הפנה את המבקש אל הממונה על עבודות השירות (להלן: הממונה), לשם הכנת חוות דעת בעניינו. בחוות הדעת נמסר, כי המבקש מתאים לביצוע עבודות שירות במגבלות, וכי המבקש הביע את הסכמתו לריצוי מאסר בעבודות שירות. לאחר בחינת נתוני המבקש ואפשרויות העסקתו, המליץ הממונה על הצבתו של המבקש לעבודות שירות ב"נופי קטמון".

6. ביום 23.11.2016, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. בבואו לקבוע את מתחם הענישה ההולם, התייחס בית משפט השלום אל שלושת האירועים המתוארים בכתב האישום כאל אירועים נפרדים. בית משפט השלום עמד על החומרה הכרוכה בביצוע עבירות הסמים, בדגש על הפצת הסמים, עבירות שלהן השלכות חברתיות וכלכליות; הן מגבירות פשיעה; ויוצרות מעגלי עבריינות בתחום הרכוש, הסמים והאלימות. עוד עמד בית משפט השלום על מדיניות הענישה המחמירה, הנוהגת בעבירות מסוג זה, הכוללת, בהיעדר נסיבות מיוחדות, רכיב של מאסר בפועל. אשר לאישומים הראשון והשני, קבע בית משפט השלום, כי נסיבותיהם אינן קלות שכן עסקינן בתיווך או במכר של כמויות סם בלתי מבוטלות, בתוך זמן קצר מרגע הדרישה, דבר המלמד על נגישות גבוהה של המבקש לסמים. עוד הוסיף בית משפט השלום, כי העבירות המיוחסות למבקש, בגדרי האישומים השני והשלישי, מלמדות כי אין מדובר במקרה של סחר או תיווך אקראי, אלא באירוע מתוכנן. מעובדות כתב האישום עולה, כי עסקאות אלו נעשו בעקבות תיאום טלפוני קודם

וקביעת מקום המפגש. בהמשך לכך, ציין בית משפט השלום, כי יש לשקול לחובתו של המבקש את סוג הסם אותו סיפק, אשר נחשב לסם "קשה". מנגד, ציין בית משפט השלום, כי יש להתחשב בכמות הסם, שאינה גדולה; בתפקידו החלקי של המבקש בביצוע העבירה וברווחיו השוליים מהעסקאות; ובכך שהמבקש הואשם והורשע במכירת סמים ותיוכם לסוכן בלבד, ולא במכירה ותיווך למספר לקוחות שונים. לאור האמור, קבע בית משפט קמא, כי מתחם הענישה בגין האישומים הראשון והשלישי, ינוע "בין ארבעה חודשי מאסר בפועל לבין שנת מאסר בפועל". אשר לאישום השני, נקבע, כי מתחם הענישה ההולם ינוע בין "שישה חודשי מאסר בפועל לבין שמונה עשר חודשי מאסר בפועל".

לצורך קביעת עונשו של המבקש בתוך מתחמי הענישה, התייחס בית משפט השלום לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה. בית משפט השלום מנה כשיקולים לקולה, בין היתר, את נסיבותיו האישיות של המבקש, שהינו נשוי ואב לשלושה ילדים; את העובדה כי המבקש היה נתון במעצר בית מלא, ועד לא מכבר במעצר בית לילי; את נטילת האחריות מצידו של המבקש; ואת התמדתו של המבקש בהליך הטיפול. לצד זאת, ראה בית משפט השלום כשיקולים לחומרה, את לצורך בהרתעת המבקש והרתעת הרבים מפני ביצוע עבירות דומות; את העובדה שהמבקש חזר על המעשים בשלוש הזדמנויות שונות, וכי אין מדובר באירוע חד פעמי; ואת חוסר מודעותו של המבקש להשלכות האפשריות של מעשיו, כפי שעולה מתסקירי שירות המבחן.

לאחר זאת, השית בית משפט השלום על המבקש עונש כולל, כמפורט להלן: 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ב"נופי קטמון"; 8 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש כל עבירת סמים מסוג פשע, במשך שנתיים; חודשיים מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש כל עבירת סמים מסוג עוון, במשך שנתיים; 6 חודשי פסילה על תנאי, לבל יעבור המבקש כל עבירת סמים, למשך שנתיים; קנס בסך 12,000 ₪ או 3 חודשי מאסר תחתיו. מסכום זה תקוזז ההפקדה שביצע המבקש בהליך המעצר, בסך 5,000 ₪.

7. המשיבה הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי, אשר כוון כלפי קולת העונש. במסגרת הערעור נטען, כי בית משפט השלום טעה בקביעת מתחם הענישה, ובכך שלא גזר על המבקש עונש ההולם את חומרת העבירות בהן הורשע. ביום 23.05.2017, התקבל ערעורה של המשיבה, ובית המשפט המחוזי החליט להחמיר בעונשו של המבקש. בית המשפט המחוזי התייחס לשיקולים העומדים לזכות המבקש, ובכלל זאת: הודאת המבקש במיוחס לו; ונסיבותיו האישיות אשר פורטו בתסקירי שירות המבחן. עם זאת, ציין בית המשפט המחוזי, כי "אמנם המשיב [המבקש] השתלב בהליך טיפולי קצר באופן משיב רצון, ואף הביע נכונות להמשיך בטיפול, אך שיקולי שיקום במקרה דנן אינם מצדיקים חריגה כה קיצונית ממתחמי הענישה הנוהגים בעבירות שביצע, המחייבים הטלת עונש מאסר בפועל". עוד קבע בית המשפט המחוזי, כי קשה להלום קיומה של ענישה אפקטיבית וראויה בגין העבירות שביצע המבקש, עם השתת עבודות שירות בלבד. בהמשך, הטעים בית משפט המחוזי, כי הטלת עונש מסוג עבודות שירות "אינה מאזנת כראוי בין מרכיבי הענישה, היא דוחקת לקרן זווית את המסר הציבורי הנוקב הנדרש ביחס לעבירות הסמים ומעצימה את השיקול השיקומי בלא כל יחס להיבטים האחרים של הענישה". בסופו של דבר, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעור המשיבה, והעמיד את עונשו של המבקש, על 7 חודשי מאסר לריצוי בפועל, חלף עבודות השירות. יתר חלקי גזר דינו של בית משפט השלום, נותרו על כנם.

הבקשה לרשות ערעור

8. בבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי, משיג המבקש על חומרת העונש שהושת עליו. בראש ובראשונה, טוען

המבקש לקיומם של שיקולי צדק, המצדיקים את התערבותו של בית משפט זה, שיקולים הנובעים, לשיטתו של המבקש, מהפרת עיקרון אי מיצוי הדין על ידי ערכאת הערעור. לטענת המבקש, החמרת העונש בעניינו עולה כדי עוול קשה, בשל נתוניו האישיים; פוטנציאל השיקום הגבוה שלו; הליך השיקום שהוא כבר החל לקחת בו חלק; ו"האוכלוסייה הייחודית אליה משתייך המבקש". נטען בנוסף לכך, כי בית המשפט המחוזי התעלם מן התוצאות ההרסניות הצפויות להיגרם למשפחת המבקש, בשל הצורך לרצות את העונש מאחורי סורג וברית. בנוסף טען המבקש, כי בית המשפט המחוזי לא ניכה את ימי מעצרו מתקופת המאסר שנגזרה עליו, וזאת בניגוד לנהוג במקרים דומים. נטען בהמשך, כי הנתונים הנוספים הקיימים בתיק, אף מחזקים את הצורך בהתערבותו של בית משפט זה ב"גלגול שלישי", היינו: הטיפול שעבר המבקש והסכמתו שיוטל עליו צו מבחן; המלצת שירות המבחן כי המבקש יבצע שירות לתועלת הציבור; נסיבותיו האישיות הקשות של המבקש; עברו הפלילי הנקי; והיותו המפרנס העיקרי של משפחתו. לסיום, נטען על ידי המבקש, כי קביעת בית המשפט המחוזי, לפיה העבירה בה הורשע המבקש מחייבת עונש של מאסר, חותרת תחת דו"ח "וועדת דורנר", אשר אומץ, זה מכבר, על ידי הממשלה, ואינה מתיישבת עם פסיקתו בפועל של בית משפט זה. לאור האמור, גורס המבקש כי יש ליתן לו רשות ערעור, לקבל את ערעורו לגופו, "ולקבוע כי העונש שנגזר על המבקש על ידי בית משפט השלום יחזור על כנו", בתוספת צו מבחן למשך שנה כפי שהמליץ שירות המבחן בעניינו.

דיון והכרעה

9. כידוע, רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה והיא שמורה למקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או במקרים בהם מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 226/17 מסיקה נ' מדינת ישראל (6.3.2016); רע"פ 9171/16 כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017); רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל (14.3.2017); רע"פ 5995/17 כהן נ' מדינת ישראל (5.9.2017)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה, כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, שכן היא עוסקת בעניינו הפרטי של המבקש, הא ותו לא. זאת ועוד, החמרה בעונש על ידי ערכאת הערעור, אינה מהווה, כשלעצמה, עילה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי", ועל המבקש להצביע על סטייה מהותית, החלה בעניינו, ממדיניות הענישה המקובלת במקרים דומים ((ראובן-פישמן נ' מדינת ישראל (24.1.2016); קופרמן נ' מדינת ישראל (29.9.2014)). במקרה דנן, ניכר כי העונש שהושת על המבקש אינו סוטה כהוא זה ממדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מסוג זה. די בטעמים אלו, כדי לדחות את הבקשה.

10. למעלה מן הצורך, אציין כי לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, הגעתי לידי מסקנה כי דין הבקשה להידחות אף לגופו של עניין. לטעמי, העונש שהושת על המבקש בבית המשפט המחוזי, מבטא כראוי את חומרת העבירות בהן הורשע המבקש, תוך מתן משקל לנסיבות לקולה שהוצגו בעניינו. נראה, כי בעת קביעת עונשו של המבקש, נסיבותיו האישיות ותהליך השיקום אותו החל המבקש לא נעלמו מעיניו של בית המשפט המחוזי, וניתן לכך המשקל הראוי. על יסוד האמור, נחה דעתי כי העונש שהושת על המבקש הוא ראוי ומאוזן, ולא מצאתי כי יש בסיס להתערבותו של בית משפט זה ב"גלגול שלישי".

11. סוף דבר, הבקשה לרשות ערעור נדחת בזאת.

החלטתי, מיום 3.07.2017, במסגרתה הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר אשר הושת על המבקש, מבוטלת

בזאת. המבקש יתייצב לריצוי עונשו, ביום 15.10.2017, עד השעה 10:00, בימ"ר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, טלפונים: 08-9787377 או 08-9787336. מתקופת מאסרו של המבקש ינוכו, בהסכמת המשיבה, ימי מעצרו, מיום 15.12.2015 ועד ליום 7.1.2016.

ניתנה היום, כ"ז באלול התשע"ז (18.9.2017).

ש ו פ ט
